

Pressemeddelelse

25. marts 2009

Groft sprog i X Factor smitter

Blachman bruger tre gange så kraftudtryk som de to andre dommere, Lina og Reme. – Sprog ikke kun ord – det gør noget ved os. Sprog kan stemple og skabe fjendebilleder, mener eksperter.

- De er sgu pissetygtige alle sammen!

Det sagde en lettet Mohamed, efter at han og Lucas var kommet farezonen og Lucas blev dømt ude af X Factor den 13. marts.

Og de kraftige superlativer har han ikke fra fremmede.

Det spontane udbrud afslører det udprægede sprogbrug i X Factor. En analyse af tre af de seneste udgaver af det populære realityshow på DR1 viser, at de tre dommere, Reme, Lina og Blachman, leverer en lind strøm af eder og forbandelser til de unge deltageres ordforråd. Ikke mindst Blachman gør brug af mange kraftudtryk, når han enten skal rose en deltager til skyerne eller på det nærmeste nedgøre en sanger eller sanggruppe, der efter sin præstation på live-tv foran hele familien Danmark er ekstra sårbar.

Blachman storsynder

Faktisk langer Blachman over tre gange så mange kraftudtryk over dommerdisken som sine meddommere, Reme og Lina. Reme har brugt 9 kraftudtryk og Lina 10 af slagsen i de tre udsendelser den 27. februar, den 6. marts og den 13. marts. Blachman er helt oppe og ringe på 34 kraftudtryk.

Undersøgelsen er foretaget af KLF, Kirke & Medier. Medieorganisationen får mange kritiske henvendelser om sproget i X Faktor og vil derfor analysere, hvordan det i virkeligheden forholder sig.

Undersøgelsen viser, at kraftudtrykkene fordeler sig mellem regulære bandeord, latrinære udtryk og seksuelle udtryk. Med seksuelle udtryk menes bemærkninger som "jeg kunne kysse dig alle mulige steder", og "der var sex-appeal på drengen". Og bandeordene svingede fra sgu og fandme til de mere grove af slagsen: kræftædeme og "så fyr den dog af, for helvede!"

- Det er helt urimeligt, at man finder det nødvendigt at krydre en i øvrigt meget set udsendelse med eder og kraftudtryk. Ingen vil jo savne dem, hvis de ikke er der, mener landsformand for KLF, Kirke & Medier, Lars Peter Melchiorson. Der er tale om forurening af kommunikationen i forhold til mange mennesker, som ser programmet. Man burde stille et bandeskur op uden for studiet, som de tre dommere kan afreagerer i, før de går på scenen.

Bliver snavset

Og det er han ikke ene om:

- Er der et sted, hvor sproget er stærkt grænseoverskridende, så er det på DR og TV2, sagde videnskabsminister Helge Sander, da han åbnede KLF Kirke & Mediers sprogkonference for i efteråret.

- Nej, der er ikke meget hjælp at hente hos medierne, måtte tidligere formand for Børns Vilkår, John Aasted Halse, indrømme. Tværtimod:

- Hvis der er et voldsomt sprog, så breder det sig – social smitte – så det fører til voldsom og grænseoverskridende adfærd. Man "bliver lidt snavset af det", sagde han.

Og det er især latrinære udtryk og bandeord, der flyder fra Blachman, når han skal vurdere sangtalenterne i X Factor. KLF Kirke & Mediers undersøgelse afslører, at Blachman i de tre

seneste udsendelser står for hele syv af slagsen, mens Remeé kun bruger ét og Lina helt undlader den slags udtryk. Til gengæld overhaler Lina Remeé med dobbelt så mange bandeord – 6 mod 3. Blachman står for ikke færre end 19 regulære bandeord i de tre udsendelser.

Sprog stempler

At tillade groft sprog som "kræftædeme" i medierne kan få alvorlige konsekvenser på lang sigt. Det fremgik af tidligere formand for Børnerådet, professor dr. phil. i psykologi, Per Schultz Jørgensens indlæg på sprogkonferencen:

- Sprog er nemlig ikke kun ord. Sprog er også handling, sagde han på KLF Kirke & Mediers sprogkonference: - Vi gør noget ved hinanden, når vi siger noget. Det påvirker vores opfattelse af hinanden, vores relationer til hinanden.

- Min egentlige bekymring går på, at vi i sproget stempler mennesker. At stemple er at placere mennesker i en social kategori, så bliver det til xenofobi, had mod mennesker. Det er filosofisk forurening, sagde han.

Hvor er sprogambassadørerne?

Direktør for Det Danske Sprog- og Litteraturselskab, professor Jørn Lund, var desuden bekymret for, hvad der sker med selve sproget:

- Der er inflation i sproget, så ederne bliver stuerene. Men hvis man bruger kraftudtrykkene hele tiden, mister de deres kraft. Hvis man smører sit sprog med eder fra morgen til aften, hvad skal man så sige når man virkelig er gal?, spørger han.

Programdirektør Mette Bock lovede at stramme op om sproget i DR:

- Vi vil oprette et korps af sprogambassadører i redaktionerne, og et sprogtek skal være et naturligt led i den daglige efterkritik, lovede hun.

Og derfor har DR ansat sprogdirektør Martin Kristiansen:

- Vi vil faktisk gerne have mere viden, og har derfor sendt følere ud til fagfolk, der for eksempel forsker i bandeord, så vi kan finde ud af, hvordan det rent faktisk står til, sagde han til Kristeligt Dagblad i fredags.

Det er nu gjort med analysen fra KLF, Kirke & Medier.